

18. Zdenka Sablić - Movrić

Život posvećen Stajnici

Zdenka Sablić rođ. Movrić rođena je 16. veljače 1936. godine u Zagrebu. Roditelji Marija i Jure Movrić potječu iz Stajnice. Godine 1960. završila je studij na Filozofskom fakultetu (jugoslavensku književnost i hrvatski jezik). Mnoga priznanja (Mjesne zajednice Lučko, Općine Novi Zagreb, zlatnik, plaketu "Lucija" Kino saveza Hrvatske, Nagradu grada Zagreba za 1989. godinu...) govore o požrtvovnom i uspješnom radu s mladim naraštajima, o ljubavi prema svom iskonu i ČOVJEKU, te voljenom rodnom gradu.

Piše od ranih gimnazijskih dana, ali rijetko objavljuje, svoju intimu voli zadržati za sebe.

Godine 1991. izdaje u nakladi Društva pisaca "August Šenoa" iz Zagreba zbirku pjesama "K izvoru". To je njena prva samostalna knjiga koja je posvećena roditeljskom zavičaju, danima djetinjstva, mozaiku doživljaja ljepote planinskog pejzaža i teškog života čovjeka tog podneblja. Pravo na pjesnikovanje nije ničija svojina iako se katkad čini da to pravo prisvajaju pojedinci ili grupe da bi time izopćivali druge iz okrilja Muze. Pjesmotvori nastaju u čovjeku koji umije osjećajnu ili umotvornu iskrinu iskazati riječju. Veličina pjesmotvora najraznovrsnijih je dosega baš poput travki na livadi koje sve zajedno čine poetski sag.

I Zdenka je Sablić jedna od takvih travki i to onih koje niknu iz vlastitog izvora: ona nije mislilac, nije filozof, ne pravi od stiha zagonetke, jer želi da u onome što stvara uživaju najobičniji ljudi - težaci, đaci, šumari, drvosječe - svi oni koji su izniknuli na njenu izvoru. Taj je izvor selo, pašnjaci i šumarci što ga okružuju i svi ljudi koji su postojali ili još postoje u tom ambijentu.

Zato i nije slučajno što nam njen stih donosi bajkovitu ljepotu planinskog pejzaža u kojem kao kamenčići mozaika iskre trenuci gorštačkog života oplemenjenog siromaštvom. Je li kontrast koji češće u njenoj poeziji doživljujemo posljedak tog odnosa? Svakako.

Zdenka Sablić je svladala teorijske elemente poezije, ona zna za alegoričnost i metaforičnost izražavanja. No, pjesnikinja ne postiže za "nabitošću slike", ona svoj izraz oblikuje tako da bude bliska svakom čovjeku. U jednoj prigodi je slušateljstvu izrekla svoje načelo:

- *"Pružam mogućnost svakome da jasno kao zora, bještavo kao dragulj, snažno kao sunce doživi svijet planinskog podneblja mog djetinjstva..."*

To načelo otjelotvoruje u pejzažu, boji, zvuku. Čini se kao da riječ zamjenjuje kičicom tvoreći nježne, tanahne akvarele. I često nas iznenadi i začudi svijetlim sličicama podno tamnozelenih Velike Kapele.

Kao što je slika sišla s izvora, tako je s izvora sišla i riječ. Zato dijalekt jasno zvoni, a kad se nađe u suzvučju s književnim kazivanjem, poetski je akord neobično plemenit.

Na stranicama pjesnikinjinje proze snažno žive likovi izrasli u gorštačkoj prirodi. Oni zadivljuju svojom postojanošću, nepokolebljivošću, odlučnošću da se bore s nedaćama koje im donosi život. Grubost njihova života, unatoč svemu, puna je ilirizma, posebne ljudske topline.

Teška bolest prekinula joj je nit života 17. studenog 1994. godine, u trenutku kada je trebala dati još pregršt stihova, priča i misli. Zsigurno bi njezina uloga u izdavanju ove monografije bila značajna. Neka ovih nekoliko pjesama posvećenih Stajnici ostane spomen na ovu izuzetnu ženu, umjetnicu i nadasve veliku zaljubljenicu u svoje korjene.

Djetinjstvo

(mojoj Stajnici)

Djetinjstvo je moje
u razlivenim mlakama
(zrcalu srebrnom)
u mekoći zelenih trava
i sivkastim vrbama
i šafranu
il mrazovcu
i ponekom janjetu što spava
a gore
grudice oblaka
plavkaste
bijeje
rumene
U toj ljepoti
trnem
pomalo nestaje
mene...

I to je...

Oaza
ZELENILA
maka i
ivančica
lelujavo
ZLATO
na njivama...
* * *

napukle
litice
kamen puca
žari LJETO
sikće
zmija
klonula
težačka
ruka!
* * *

I to je
moja
STAJNICA

Da mi je jednom...

Da mi je jednom
poći do svih cesta
tunela
rudnika
plantaža
mostova
premošćenih rijeka
šumskih radilišta
raznih gradilišta
gdje ste se grbili
u bolu savijali
s čežnjom o domu mislili
Vi dragi neuki
Vi tako često iskorišćavani
Vi MALI tako VELIKI
bez vašeg znoja koliko bi
bespuća bilo
bez vaših žuljeva
mnoga cesta ne bi
nikamo vodila
bez vašeg života
mnoga bi rijeka
mrtva bila...
Nikad neću to sve moći vidjeti!
da sam počela čim sam se rodila
na svako to mjesto ne bih stići mogla!

Ima jedan kraj

Ima
jedan
kraj
gdje
srce brže zatreperi
oko milinom se ispuni
radostan nemir te zaokupi
Ima
jedan
kraj
tamo su trave
meke
pitome
tamo su ograde
tarabe
ljupke
najbistriji izvori
ogledalo su ljepote...
plavi se procvali lan
crveni baršunasti mak
bijeli ivančica sag
Dječji smijeh dodiruje
svilene niti sunčane
raspjevanim poljem
zvuk zvončica razliježe se...
Teče zelenkasta ljepotica
srmom optočena
srebrolikim vrbama urešena
Nigdje kao
TU
umilno
klepke
obijesnih telića
grudastih ovčica
dan ne bude...
Čobanica pjeva i Pan na fruli svira
Ima
jedan
TAJ
PODKAPELSKI
KRAJ

Selo je idila

Idila su:
pilići rastvorenih nogu
i njihovi kljunići u djetelini
Selo je idila u granama zlatnim
grane nisu zlatne
one su mokre na sunčanoj sjeni
trava nije srebro razliveno
trava bliješti u rosi
i jasen bliješti
i višnja
i mrki borovi
pod bjelinom oblaka
Selo je simfonija zvukova
crnih kosova na plavom cvijetu
i zrikavaca na svježoj jelovini
Čuju se klepke
vlažne su oči telića
oblaci su na dohvat ruke
i lastavice šiljastih repova
leptiri jure
janjad osluškuje
njišu se pčele na glavici cvijeta...
Selo je idila
crnih kosova na plavom cvijetu
i zrikavaca na svježoj jelovini...

Mojoj baki

Kako je davno bilo, a
čini mi se tren sadašnji...

pod kućom
starom, drvenom
šimlom pokrivenom
cesta
kaldrma
pa plot od pruća
te udolina...
s grmom ponekim...
i poviše oranica

oranica je ruke
naniže k rijeci ispružila...
oranica...
sve bliže prilaziš
vrijedna, bako moja!

Trčim Ti u susret
uzimam košaru prepunu
i motiku posrebnenu...

Starice, bako moja!

Ne ljuti se, djede!

U ranu zoru
bosih nogu
iskradamo se
(tko će prvi!)
hladno je kamenje
i trava orošena!
do kruške žurimo
(a slatke su, žute,
poneke rumene)
do kruške žurimo
bratić
sestrična
i ja malena
(tko će prvi?)
kruške su slatke al' visoko!
u ranu zoru
što je noću popadalo
da naberemo...
Ne ljuti se, djede,
uvijek pretekli smo te!
i sve kruške pobrali...
ne ljuti se, dragi djede!

Na pokošenoj livadi

Sparan je dan lipanjski
skupljamo
pokošeno sijeno
klonuli cvjetovi
i trava posječena
i tužna bih morala biti
al' miris
opija...
mirisi
šuškavih trava
pjevaju pjesmu zvončići
klonulih sićanih glava
bobulje sazrelih trava
prskaju pod našim nogama
miriše
livada
pokošena...
... prolazimo
cvjetnim sagom
obogaćeni ljepotama!

Kosci

U srebrnom jutru
skidam rosu s trava
za tetom
gazim
međama razigranim
na glavi joj
od pruća košara
u njoj trideset doručaka
... hitamo k našim koscima

Otkos za otkosom
njih trideset
kao stroj bez prestanka
naprijed
korak do koraka...

šumore
blistave kose
u zamahu blještave...

netko je stao
brusom zaparao
tišinu...

Rano je jutro
i zlatni pramenovi
na otkosima

Školarka

Sićam se...
...velike školske sobe
klupe
i mi dica
(bilo mi je tek pet godin)
Učiteljica Mare
ništo pripovida...
S rodicom
ča je u prvi razred
počela odit
i ja sam tila...
...sašili su mi torbicu
dali kamenčić i pločicu
...dok je kružice i križice trebalo delat
med prvima sam bila
i rado s đacima
preko polja
na Kolišće
u školu odila
al' kad su teški računi počeli
i kad je slova čitat trebalo
kod kuće sam ostala
i dicu čekala
ja školarka od pet godin...

Žetva

Baka - mājka je do
polja
išla
klas strunila
da li je zrnje tvrdo
(da ni previše mlično)
rukom je provala
Rekla je...
...more se žet
zrelo je...
...deset žetelic
i suvo zlato pognuto
jedro je zrnje
nabrekla košuljica
postala je tesna
srpi bliščidu
šenicu režeđu
na strnokosu
sunčanom
gizdavi i jedri
snopi stojidu...
i pisma se čuje
i smij
i razgovor
...puno je polje
žetelic

Vršidba

Na kola
brzo
snope bacamo
k starom malinu
prešimo
vršidba je
naš će red
ki će prvi svi čekamo...
dreš breké
remenje se vrti
snope razvezujemo
međ zupce bacamo
slamu odmičemo
zrnje u vriće vatamo
pliva leti...
sunce peče
puni smo prašine
Svi ništo pripovidadu
a niš se ne čujedu
dreš drće
drma se
trese
vriće
teške
na kola mećemo
dok ni kiše
da kući dopeljemo.

Čijača

Čijača je kod nas
perje se čija
perca letidu
žene i cure
se smijedu
škilja gori
petrolina ni
kad posal
obavidu
jilo i pilo
dobijedu
narezanog špeka, ocvirače, šunke
friškog sira i polic
vina i fritic...
Mladi se veselidu
jjigrat će se
pivat...
veselidu se svi...
Pod starim škalam
drvenim
ja dite
iz grada
sidim
gljedam ji...
lipo mi je
š njimi...

Tarača

Na guvnu
tarača
oganj gori
prži se konoplja
trlica
zvoni
treska
škrebeće
klap
klap
klap
pazdir leti...
ruke mašedu
jedre i mlade
cure i žene
pisme pivadu
pošalice
pripovidadu...
klap
klap
klap
oganj gori
oganj
gori
U mraku
vaš se
smij ori!

Mandalena

Ličanke

Žene u crnom
sididu
pod lipom
prededu
vunu iz kudilje na preslici
tankim prstima frčedu
i vreteno motadu...
Lice bledo
kosa seda
rubac crn
košulja bela
lajbačić
halja nabrana
i fertun
i čarape crne
i počve na noga
Sididu
mučidu...

Pedeset godina tako...
smireno čekadu
svog čovika
ča je preko svita u Ameriku išal
služit novce
u rudniku zlata...
Prvi godin
pisma su stizala
u koverti je bilo dolara...
a onda su pisma dolazit prestala...

A one čekadu
sididu
mučidu...

Blagdan je
na Brdu
kapelica mala
zvoni...
procesije žen
dice
i muški
preko polja
gredu...
zvon zvoni...
Mandalena je
prošćenje
moreš svačeg kupit
i struk
i smokav...
iz Primorja trgovci su došli
Odojci i janjci
se pečedu
vino i šerbet
toči
Procesije
žen
dice
i muški
k Brdu se
penjedu...
Kod strica smo
“...ča je dobro janjca ispekal!
a i škripavac je fin...”
Svetak je
MANDALENINO

Izvor:

Zdenka Sablić “K izvoru”, Zagreb, 1991.

19. Stajničko usmeno blago

Pripremila Petra Rajković

Životni običaji sežu daleko u prošlost. Svaki narod na ovoj našoj Zemlji poštuje svoje običaje, običaje svoje starine, svojih predaka, koji su dio njega i s kojima živi, netko više, netko manje. Jedan od takvih običaja u Lici naše starine naziva se PRELO, kao vrijeme za druženje nakon napornoga dana ispunjenoga teškim poslovima, vrijeme za razgovor, zabavu, pa i pogodna prilika za odabir djevojke. Na takvim okupljanjima žene i djevojke *čijaju perje* subotama, da bi nakon nekoga vremena bilo kojega dana u tjednu pa i svakoga na tom istom prelu prele vunu na preslice. U kućicama uz ognjište, i čašicu dvije domaće šljivovice, u odsjaju vatre i žučkaste pređe koja se pod vještim prstima pretvara u nešto novo raspredaju se priče iz svakodnevnoga života, zapiva se, “baci” se i koja pošalica u atmosferi koja žari srce, razgaljuje dušu i na vidjelo iznosi ono najbolje u čovjeku, ono iskonsko i nevino, ljubav prema drugome ljudskome biću.

Nakon preslica u kući se i zapleše, te nastavi u takvoj živahnoj atmosferi pjevanje pjesama, baš kao i u kolu na livadi, tu nedaleko od tih istih kućica, čuju se ljubavne, domoljubne pjesme, pjesme o ljubavi prema rodnoj grudi, pa se pojavi i pokoja kletva, a onda opet smijeh....ali ne uvijek do jutra jer sutra se valja rano ustati i iskoristiti dan kako se najbolje zna i umije. Naša sela svakim novim danom ostaju pusta, i ovakvih običaja sve je manje ali ima ih, oni žive tamo uz seoska ognjišta, ali i u srcima ljudi koji su našu Liku napustili davno ranije trbuhom za kruhom, bili da su otišli u Zagreb ili dalje sve do svoga novoga doma – “*Jamerike*”, s Likom u sebi, u svakom svome koraku, udisaju, sjećanju prenoseći te iste običaje s koljena na koljeno...običaj koji sada žive tu samnom!

Ponekada, ti isti običaji koje nam sada pričaju naše bake kao, eto upravo moja meni, čine nam se puno puta čudnima, možda i zastrašujućima ili smiješnima, priče o praznovjerju ili urocima upravo potiču našu maštu i u jednom trenutku čini mi se kao da putujem kroz vrijeme tamo na zelene obronke naše, moje Like, seoskih putića, šume i kućica, osjećam kao da sam sada upravo tamo, promatram ljude, smijem se....sve mi je to toliko daleko a toliko blizu, jer kao što već rekoh to je dio mene same, dio moga bića od čega ne mogu pobjeći jer.....to sam JA.

Pjesme

1. Sini moje iza gore, o j sunce
Ogrij moje pred goricom, o j drago
Lipo li je ja i janje moje.
2. Sjet se majko svoje mlade dane,
pa me pusti s dragim na divane.
3. Nemoj majko jedinice kleti,
jedina je, mogla bi umrijeti.
4. Udat ću se i naplakat ću se,
dobit muža, uvenut ko ruža.
5. Mene mama rani jabukama,
najlipša sam među divojkama.
6. Kiša pada, kud ću dragi sada?
- Kud te volja, nisi više moja!
7. Što je meni za jednoga momka,
dok je moga garavoga oka.

8. Ajde dragi, ajde se oženi,
dojadi' si i selu i meni.
9. Veli mama da nije prelila,
ostavila pa zaboravila.
10. Ala si mi se okitio brale,
kroz podloge vide ti se noge.
11. Misliš dragi da me neće svatko,
žoeće svatko al' mi nije slatko.
12. Ja u prelo, kuja laje na me,
šuti kujo, ča te briga za me.
13. Svekrvice budi meni dobra,
ja ću tebi do žladnoga groba.
14. Tri godine, ni to puno nije,
kad se čeka drago najmilije.
15. Selo moje u planini zgorilo,
kad mi nisi drago odgojilo.
16. Misli mama da rodila bana,
ona rodi lolu i bečara.
17. Sunce sije, udat ću se i ja,
za moga malog garavoga.
18. Alaj volim garavoga momčića,
plava oka, crnoga brčića.
19. Da si dragi jedini na svitu,
ja te ne bi' držala na mitu.
20. Ajde ćaća žiljade mi slaži,
a ti majko gospodina traži.
21. Moj se dragi u kočiji voza,
a ja jadna u šumi kod koza.
22. Čijam perje, jastuke spremam,
spremno mi je a dragoga nemam.
23. Rađe bih poljubila zmiju,
nego momka zelenih očiju.
24. Plave oči izlaze iz mode,
kao riba iz ledene vode
25. Crno oko i garavo momče,
o to lako prevari djevojče.
26. Crno oko kad milo pogleda,
to se majko zaboravit ne da.
27. Crno oko ispalo ti diko,
a što si me varao toliko.
28. Da sam tila lolina bi bila,
makar mu se mama objesila.
29. Troje Marko sader'o opanke,
dok je mene odveo od majke.
30. Ej ti Pero, Pero od salate,
tri se cure pojagmile za te.
31. Curica se popela na drvo,
drvo krivo, a ja zaviriv'o.
32. Stari starče, ča će ti divojka?
- Neka mi je, nek' mi leđa grije!
33. Boluj dragi, bolovat se mora,
ako umreš i tamo se mora.
34. Nova mi se ljubav često javlja,
al' se stara teško zaboravlja.
35. Kiša pada, trava zelenija,
dragi ljubi a ja rumenija.
36. Kiša pada i pomalo rosi,
a moj dragi djetelinu kosi.
37. Moja strina, ne broj mi godina,
ma neću ja za tvoga
38. Ala su mi tri imena mila,
Ivan, Mate, Marko sunce žarko.
39. Ja ću sebi izabrati para,
koji nema braće ni sestara.
40. Udat ću se ni briga me nije,
nemam sestre ni mlađe ni starije.
41. Udat ću se, ove godine neću,
već na treću ako Bog da sreću.

42. Cvijeće moje ja bih tebe brala,
nemam dragog kome bih te dala.
43. Kad se sjetim da umrijeti moram,
a ja sjednem pa još jače lolam.
44. Ni mi žao što ću ostariti,
već mi žao sto ću mlad umri'ti.
45. Oj sušice moja boli gorka,
ne mori me dokle sam divojka.
46. Moje drago u grobiću vene,
molim Boga nestat ce i mene.
47. U mraku sam bio na sokaku,
mjesto cure poljubio baku.
48. Nis' ja kriva štp sam svakom mila,
to je krivo moje oko livo.
49. Ženo moja i četvero mali,
kad ja pijem onda me se mani.
50. Volim s milim leći u iverje,
neg' s nemilim u mekano perje.
51. Pijem, pi' ću, tjeram do petaka,*
kod kuće mi žena bez opanka.
- * *petak - pet forinti, novčana jedinica*
52. Zač ne nosiš dragi ličku kapu,
il' je nemaš ili žališ tatu.
53. Zapivala ptica kukavica,
usred zime kad joj nije vrime.
54. Gori lampa i u lampi slamka,
ne voli me Ivanova majka.
55. Umri dragi i ja ću umrijeti,
pa ćemo se kod Boga uzeti.
56. Svadišmo se ja i drago moje,
od nas dvoje jedno stradalo je.
57. Kolike sam ja lole imala,
a sad me je najgora zapala.
58. Dragi mati sve ću te slušati,
samo jedno neću, da mi biraš sreću.
59. Kada umrem, posadite jelu,
neka raste na bečarskom tijelu.
60. Tri godine ni to puno nije,
kad se čeka janje najmilije.
61. Na mom grobu neće rasti trava,
već pavenka, ljubičica plava*
- * *pavenka - zimzelena biljka s ljubičastim cvjetovima koju sadi i njeguje u svome vrtu, obično u krugu oko neke voćke, svaka djevojka. Dio je svadbenog običaja a nosile su je samo poštene cure.*
62. Oj pavenko, kad te budem plela,
pazi dragi da te ne bi klela.
63. Oj pavenko Majke Božje cvijeće,
teško curi ka te nosit neće.
64. Svi bečari žene potjerali,
jadan ti sam što ja svoju nisam.
65. Svi bečari žene potjerali,
moja dama otišla je sama.
66. Drago moje ne bečari mi se,
moja mama ne voli bečara.
67. Kad me budeš udavala majko,
il' po volji, il' nemoj nikako.
68. Dodi dragi, al' nemoj po noći,
mene mama drži u strogoći.
69. Molim Boga, molim očenaša,
da dobijem lolu tamburaša.
70. Bolja mi je svekrva neg' majka,
ona mi je odgojila Ranka.
71. Koliko je u mom selu majka,
nijedna mi ne odgoji Ranka.
72. Idem kolu i stat ću pred školu,
ne bil' svoju opazila lolu.
73. Nemoj dragi biti ljubomorani,
tebe neću a za drugog moram.

74. Mila moja po noći djevojko,
i po danu gdje te nađem samu.
75. Znaš curice što si obećala,
obećala pa mi nisi dala.
76. Zubi bijeli, obrazi debeli
to bećara u srce udara.
77. Moje dike kuća na dva kata,
gore svinjac, dolje kokošinjac.
78. Alaj volim kad tambura tuče,
i curicu kad se gola svuče.
79. Idem selom pitaju me babe,
jesi l' koju stis'o uz tarabe.*
* *taraba* - *drvena ograda*
80. Oj ljubavi ne bilo te više,
za tobom se vene i uzdiše.
81. Oj ljubavi najgora na svitu,
umori me u najlipšem cvitu.
82. Oj ljubavi proklete ti kosti,
što uradi od moje mladosti.
83. Nisam znala nit' sam virovala,
da se dika žaluje do vika.
84. Misliš dragi da si samo jedan,
kad te nema, a ja imam sedam.
85. Kiša pada, snijeg zavije,
dođi dragi, zima mi je.
86. Teško travi po koj' vojska prođe,
i djevojki k'a na silu dođe.
87. Drago mi se svaku večer javlja,
na prozoru jabuke ostavlja.
88. Udat ću se preko polja ravna,
kao zvijezda preko neba sjajna.
89. Bogati se žene za imanje,
a za ljubav ja i moje janje.
90. Siromašno ja i moje drago,
ljubav nam je bogatstvo i blago.
91. Boluj, lezi milo janje moje,
boluj, lezi ne bilo ti bolje.
92. Neću majko bogatoga lole,
da me kara za imanje svoje.
93. Volim vola velikih rogova,
i curicu širokih guzova.
94. Da znaš ženo ča ti je suđeno,
gvožđe, lanac i čovik pijanac.
95. Lako tebi zelena gorice,
kad si mlada svake godinice,
a ja sada pa više nikada.
96. Ja nabaci' udicu
na garavu curicu.
Curica je luda, mlada,
ona ne zna što je šala,
moramo je učiti.
97. Ja posadi zelen bor
mojoj dragoj pod prozor.
Neka joj miriše,
za manom uzdiše,
zato smo se voljeli.
98. Zora rudi, majka sina budi:
- Ustaj sine, prolaze djevojke!
- Nek' prolaze, moja proći neće,
voljeli se dok smo bili mladi,
prije su je meni obećali,
a sad su je majko drugom dali.
- 99.- Gdje su lole i bekrije,
htijela bi da znam,
zašto da se ne ženite,
da se udam ja?
- Skupa roba, skupa hrana,
ako li je tvoja prava,
onda draga dođi sama.
100. Ljubio me jedan Brinjak,
ljubio me Otočanin,
al' nijedan tako strasno
kao Gospićanin.
101. Haj ćiću poskoči' ću,
držite me, odleti' ću,

lagana sam k'o marama,
poleti' ću do tavana.

Op noga za nogom,
a djevojka za momkom,
bome neće za čovikom,
jer je čovik staroliko,
staroliko neće ni'ko.

102. Djevojčica ruže brala,
pa je zaspala,
k njoj dolazi mlado momče
pa joj govori:
- Ustaj mila, ustaj draga,
što si zaspala,
ruže su ti uvenule,
što si nabrala.

103. Sjela cura kraj potoka,
miri vodu jel' duboka,
tri duboka, tri široka,
kao žaklja od tri kvaternjaka.*

* *žaklja od tri kvaternjaka* - vreća od 90 kilograma

104. Sa Kapele vjetar duva
moja draga ovce čuva,
ovce čuva lijepo pjeva:
- Moj dragane ča te nema,
ča te nema ovih dana,
dok ja čuvam ovce sama.

105. Preko Kapele,
ličke gore zelene,
tamo su cure garave.
Preskočit ću Kapelu,
ličku goru zelenu
i poljubit curu garavu.
Preskočit ću Razvalu,
u Križpolju poljubit ću curu garavu.

106. Djevojka se milom Bogu klela
da se nikad udavati neće
dok ne rodi javor jabukama
i zelena bujad rožicama.
Kad je mala k udaji dorasla
ona kiti javor jabukama
i zelenu bujad rožicama,
misli mala kak' bi se udala.

107. Oj Savice tiha vodo ladna,
prevezi me tamo i ovamo,
tamo mi je selo omiljeno,
i u selu lijepa djevojka,
ukral bi je al' je čuva straža,
o ta straža i otac i majka.

108. Vrani konji, vuci vas poklali,
kud ste mene mladu dopeljali,
u kamenje, jadno vam veselje!

109. Oj Kapelo vrve polomila
ti si mene s dragim rastavila!

110. Šetao se Nikola, (traj la laj la laj
la.....iza
svakog stiha)
dole, gore čezni grad.
Gledala ga Jelena
sa visoka pendera:
- Hodi k meni Nikola,
ja te imam jako rad.
- Neću, neću Jelena,
ja se bojim gospana.
- Ne boj mi se Niko mlad,
sakrit ću te u ormar.
Uto dođe gospodar,
traži ključe za ormar.
- Ključe sam izgubila!
Naljuti se gospodar,
lupi šakom u ormar,
a ormar se otvori,
mlad se Niko pokloni.
- Ne boj mi se Niko mlad,
dok sam bio tako mlad,
još sam bio veći vrag.

111. Da znaš majko ča bi bilo najbolje,
da izvučesh ovaj krevet napolje,
pa da legne moj deran kada dođe
nakresan.

112. U Marije zla svekrva bila,
do pol noći vodu prolivala,
od pol noći vodu zazivala:
- Daj vodice pobogu snašice!
- Ajoj majko nemam ni kapljice,
na putu je zmija krilatica!
- Ti zasuču krilce i rukavce!
i preskoči zmiju krilaticu!

113. Išla djevojka za goru po vodu,
za goru je zašla, ranjenika našla,
ranjen glavu diže, djevojka pobiže:
- Oj djevojko rode daj mi malo
vode,
daj mi gutljaj jedan da ne umrem
žedan!
Djevojka je stala, momku vode
dala,
pa se pokajala.
To vidjela mama s visokog čardaka,
pa djevojci veli:- Iz kuće se seli!
Uto ranjen reče:
- Ako ja ozdravim, ja te ne ostavim!
Momak je ozdravil, djevojku
ostavil,
djevojka ga klela, ubila ga strela!
114. Širok Dunav ravan Srijem,
zbogom draga ja idem,
ne reci mi dragi zbogom,
već me vodi sa sobom.
115. Kladilo se momče i djevojče
da spavaju, da se ne diraju.
Momak leži kao cjepanica,
a djevojka kao žeravica.
Kad je bilo noći u ponoći,
progovara mladahna djevojka:
- Okreni se, ne okrenuo se,
bolesnog te okretala majka
od Đurđeva do Petrova danka!
116. Što se ono usred Brinja bijeli?
Što se ono usred Brinja bijeli?
Oj na nina, oj na nina nena,
Škamnice zelena.
Nit su snijezi, nit su golubovi.
Oj na....
Većsu dvori Zrinskih - Frankopana.
Oj na....
117. Ličko lešće, Otočac i Brinje,
malo moje ne zaboravi me.
118. U Stajnici k'o u malom gradu,
tri dućana, pošta i pilana.
119. U Stajnici četiri dućana,
i fabrika, u njoj radi dika.
120. Oj Stajnico žlektrike te krase,
danju gore a noću se gase.
121. Nije mene rodila ciganka,
već poštena iz Stajnice žena.
122. Pitaju me iz kojeg sam sela,
iz Stajnice bila golubice.
123. O Stajnice pokrilo te inje,
u tebi je meni najmilije.
124. U Stajnici malo zvono tuče,
tamo mene moje srce vuče.
125. Oj Stajnice moj zavičaj mili,
a za tobom moje srce cvili.
126. Oj Stajnico u plamenu zgorila,
kad mi nisi drago odgojila.
127. Oj Stajnice selo na brijegu,
u tebi se golubovi lijegu.
128. Nema cvijeta što su tulipani,
ni momaka što su Stajničari.
129. Kutarevo selo neveselo,
sedam kuća jednu kozu muze,
pa se hvale da se dobro hrane.
130. Lipi' strana više Jezerana,
kuda cviče goveda nakriće.
131. Crn se oblak preko neba vuče,
moj se dragi s Talijanom tuče.
132. Alaj Liko ne trebe ti kiše,
hrvatskom te krvlju napojiše.
133. Četiri konja grivata,
idu momci iz rata.
Svaka majka pred svog sina
ruke raširila.
Nemoj majko plakati,
tvoj se neće vratiti,
ubilo ga tursko tane
u junačko rame,
ubilo ga baš zacijelo
u junačko čelo.

134. Išla Anka po vodu,
zabasala u goru,
sastala je tri žandara.
Prvi nosi noževe,
drugi nosi topove,
treći nosi sablju tanku da zakolje
Anku,
Anka ih je lijepo molila,
bijele ruke sklopila:
- Nemojte me braćo klati,
tražit će me mati!
Kad su Anu zaklali,
svi su redom plakali,
samo onaj nije plak'o,
što je Anu zakl'o.
135. Majka Maru za Ivana dala,
večer dala jutrom se kajala,
nije znala da je Ive turska pijanica,
do pol noći pije s Turci vino,
od pol noći vino i rakiju.
Kad pred zoru Ive šeće dvoru,
tucka Ive oko dvora svoga.
Skoči Mare u tankoj košulji,
da će Ivi vrata otvarati,
pa otvara svome Ivi vrata.
Kad ju je Ive opazio,
opazio u tankoj košulji,
to se njemu vrlo na žal dalo.
Trgne Ive nože iza pasa,
pa udara Maru u srdašće,
kako ju je lako udario,
na nožu je čedo izvadio.
Da je žensko ne bi ni žalio,
nego muško žalosna mu majka.
Ide Ive od grada do grada,
ide Ive da traži likare,
al' govori Ivanova majka,
ti ne troši groša ni dinara,
već ti odi k svojoj staroj majki,
ona će ti likar Mari biti.
136. Pave i Marko u šumu idoše
i dva vuka opaziše.
Pave kaže Marku:
-Ajde Marko da ga zapivamo,
odavno ga zapivali nismo:
-Kuja vuku popišala ruku,
mačka lavu otkinula glavu,
od stra' kuja u Dunav skočila.
137. Došo vuk u selo
da obide prelo.
U prelu su koke,
najlipše divojke.
Otud zeko provirkuje,
pa na koku namiguje:
-Oj ti koka crna oka,
tebe zeko moli
da mu budeš vjerna mlada,
mago će nas vjenčati,
koza će nas voziti
po moru Jadranu
u državu stranu.
P'eto plače ia, ia
ode moja najmilija.
138. U potoku na kamenu
sjedi jedna žaba baba.
K njoj dolazi rače bače:
- Dobar dan žabo babo,
bil' to svoju žcerku žabu
za mog sina raka dala?
- Ajd' odlazi rače bače,
žko bi njemu skrojil gaće
za njegove krive nožurine.
A na to će rače bače:
- Odi k vragu žabo babo,
kuća ti je lokvetina,
gadna ti je kožetina,
i sama si kurvetina!
139. Bila jednom jedna krava,
više crna nego plava.
Zaljubila se u vola,
s kim je skupa vukla kola.
Jednog dana reče krava,
više crna nego plava volu:
-Kak' me možeš gledat golu
Jadan vol ne zna šta će
pa joj kupi najlon gaće.
Kad je krava to spazila,
od muke je smršavila,
krepala je naša krava,
više crna nego plava.
Zato neka cura svaka
prije svoga sretnog braka
skine dečka sve do gola
da ne kupi takvog vola,
jer vol je bio, vol je osto
i nikad bikom nije posto.

Kletve

- Ženska:*
1. Da Bog da te zmija ujila!
  2. Da Bog da te fras/matrun prekinul! (* *grčevi u trbuhu*)
  3. Da Bog da oslipila, ne vidla ni sunca ni miseca!
  4. Prokleta ti duša bila, vukla se po trnju i kamenju!
  5. Vrag ti u trbuv zašal!
  6. Vrag te na ražnju pekal!
  7. Lažljivice jedna, da Bog da ti jezik otpal!
  8. Da Bog da te grom ubio iz vedra neba!
  9. Sve ti propalo u gavanovo jezero!

- Djevojačka:*
1. Vrag ti vinac zelen ple!
  2. Vrag to sriću krojil!

Kazivači

***Marija Movrić, rođ. Vuković, rođena 1916. godine,
Pero Marinić, rođen 1927. godine.***

20. Stajničko čakavsko narječje

Jedno od najvećih bogatstava brinjskog kraja je njegov čakavski govor, koji se uspio sačuvati još od predturskog vremena uz relativno male izmjene. Kako su se na ovom području ispreplitala brojne kulture, vlastodršci, vojske i ostalo, tako je postupno došlo do djelomičnih promjena narječja iz predturskog vremena. Kraća analiza sadašnjeg rječnika upozorava na ispreplitanje nekadašnje stare hrvatske čakavštine sa riječima vanjskoga porijekla, koje je žiteljstvo ovoga kraja poprimalo ovisno o povijesnim okolnostima. Ustrojem Vojne krajine i dolaskom Habsburgovaca sve je više pohrvaćenih njemačkih riječi trajno ušlo u klasičnu čakavštinu, da bi u doba relativno kratkotrajne Napoleonove vladavine ostalo ponešto i francuskih riječi. Dugotrajne vojne i političke veze Hrvatske s Mađarskom, zanimljivo je ustvrditi, nisu u brinjskoj čakavštini ostavile značajnijega traga, relativno više njih talijanskoga su porijekla, zahvaljujući utjecaju Venecije iz obližnje Dalmacije, a i pokoja je latinska riječ ušla u svakodnevni govor utjecajem crkve, ali i doseljavanjem iz Primorja.

Evo konkretnih primjera stranih utjecaja na stajnički rječnik:

a) riječi turskog porijekla:

ajduk - lopov; bazlamača - pita s vrhnjem; bent - brana, nasip; ćurak - ogrtač tkan od vune; čizma - visoka cipela; divan - razgovor; ječrma - preklopan prsluk; kalup - obrazac, forma; kafa - kava; korbač - bič od isprepletenog kožnog remenja; arambaša, harambaša - poglavica; pita - kolač sa slatkim dodacima; taban - stopalo, leventa - lijenčina;

b) riječi njemačkoga porijekla:

beštelovat - naručiti; bogin - zavoj na cesti; brikaš - novčarka; bufla - vrsta kolača (buhtl); cuknut - povući, trgnuti; falda - nabor na odjeći; firona - zavjesa; frižak - svjež; ganak - hodnik; vinta - kočnica; kebar - hrušt; kijklja - haljina; komot - ham; krigla - čaša, krčag; lajt - bačva; landrati - skitati se, tumarati; štukljati - produljivati, umetati; špica - vrh; pikati - bosti; rajtat - rešetati, odvajati; riktat - namještati; rusak - ranac; sokne - kratke vunene čarape; šaraga - koš u kolima, zadnji dio kola; štijača - štijača; žaga - pila; žakalj - vreća, kesa; štacija - stanica; vaktarna - stražarnica; margir - kamen zaštitni uz cestu; šoc - ljubavnik; šnita - komad, kriška; štreka - željeznička pruga; štrik - konopac; špotat - grditi;

c) riječi francuskoga porijekla:

tentat - nagovarati; atres - adresa; berma - krizma, bumba - bomba; kundukter - kondukter; medalja - odlikovanje; šufer - vozač; pasani - prošli;

d) riječi mađarskoga porijekla:

badanj - bačva, kaca; bakandža - čizma za zimu; pelda - neugodan događaj ili osoba;

e) riječi talijanskoga porijekla:

falinga - mana, pogreška; fažol - grah; gajba - drveni sanduk; ambrela - kišobran; kolajna - odlikovanje; ščika - iver, trijeska; škur - taman; špijat - zavirivati;

f) riječi latinskoga porijekla:

kaštiga - kazna; lezerva - pričuva; sakreštija - sakristija; škrinja - lijes;

Da bi sačuvali od zaborava taj jedinstven čakavski govor, ovdje donosimo najznačajnije izraze koji su se nekada, ali i danas, koristili u svakodnevnoj uporabi:

A

ajduk - lopov
 ajme meni - jao meni
 ajmo ća - pođimo odavde
 alje - odjeća
 anđel - andeo
 arnaut - zločest čovjek
 adres - adresa
 avijon - avion, zrakoplov

B

bačenka - zihERICA
 bak - bik
 bakandža - zimska čizma
 balvan - trupac
 bančít - biti budan dugo u noć
 baraba - čovjek slobodnog ponašanja
 bašća - vrt
 baška - posebno
 batalít - pustiti
 batinat - tuć
 beba - lutka
 beljiti se - rugati se
 beločka - visoka konoplja
 berišaljka - grkljan
 berma - krizma
 beseda - riječ
 beštelovat - naručiti
 bezdan - jama bez dna
 bilit - krečiti
 biljac - gunjaš, vuneni pokrivač
 bisage - vreća za sijanje sjemena
 bižat - bježati
 blago - stoka
 bljuvat - povraćati
 bočnica - bočna strana kreveta
 bogatuš - bogataš
 bogin - okret, zavoj na cesti
 brav - ovan
 bravetina - meso od ovna
 brdešnjak - povezica za muške gaće
 brig - brijeg
 brikaš - novčanik
 brižak - brdašce
 brklja - rašljivo drvo za sušenje djeteline
 brndokat - vikati

brnja - borovnica
 brunza - zvonce o vratu stoke
 brzleta - narukvica
 bufla - vrsta kolača (buhtl)
 bumba - bomba
 bumbak - pamučno predivo za tkanje
 burica - muzlica
 buštac - vuneni prsluk
 buzorant - homoseksualac

C

cagalj - kazaljka na satu
 cajg - lagana pamučna tkanina
 capa - stopalo od psa i mačke
 capin - željezna kuka za rad s trupcima
 capkat - skakutat na mjestu
 cizin - veliki čavao
 cicat - sisati
 cidaljka - cijedilo
 cimenta - cement
 ciplja - cjepanica
 citore - usna harmonika
 civ - cijev
 coklja - donji dio zida
 crikva - crkva
 crljen - crven
 cukrić - bombon
 cunja - konac koji visi iz robe
 cvet - cvijet
 cvikat - vrištati
 cvrcnut - progovoriti

Č

čanža - žohar
 čavorija - gatanje
 čedula - potvrda
 čelenka - glava
 čeprkljivac - zajedljiv čovjek
 čer - jučer
 čeranji - jučerašnji
 čerišnja - trešnja
 čerivo - crijevo
 četrtinjka - drvena posuda od
 oko 10 litara
 čez - kroz
 čijača - čijanjanje perja

činčati - djeliti, iskamčiti
čivere - nosila za teret
čižma - čizma, buca
čmir - mast za podmazivanje kotača
čovik - čovjek, suprug
črv - crv

Č

ćaća - otac, tata
ćaće - djed
čala - naočale
ćavoran - budan
ćirit - upadno gledati
ćiverica - glava
ćosat - ćelavost brade
ćoka, škilja - mala petrolejska svjetiljka
ćućulajkan - glupast čovjek
ćurak - ogrtač tkan od vune

D

daklje - dakle
danut - mirisati
delemit - dinamit
dičina - skupina djece
dimnja - donji dio trbuha
ditelina - djetelina
divan - govor, razgovor
dognat, dorenat - dotjerati stoku
doklje - dokle
dolamica - kratki kaput
doli - dolje
doniklje - donekle
dosegnut - dohvatiti
dota - miraz
drndati - tresti
drob - crijeva
droban - sitan (npr.krumpir)
dušak - dah
dvizac - uškopljeni ovan
dvizica - ovca od 2 godine koja se nije ojanjila
dvorišće - dvorište

Đ

dikat - skakati
disnuti - zaskočiti se jako

E

eja - potvrdno da
eroplan - avion

F

fafoljak - ostaci od prediva
fala - hvala
falinga - mana
farbara - bojadisaonica
fažol - grah
fažolovina - prazne suhe mahune
fela - pasmina, sorta
fertun - pregača
fironga - zavjesa
frdekljin - zločesto dijete
frita, fritica - kolač od jaja i brašna
frižak - svjež
frndocat - skakati
frtalj - četvrt
frunćele - zulufi
fuk - kvrga nakon udarca
funduš - temelj, obiteljski korjeni
fuzat se - sklizati se
fuzekljn - ili lačica, vunena čarapa

G

gabrla - ukosnica
gad - daždenjak
gajba - kavez
ganak - pred ulaz u kuću
gatre - rešetke
gavanovo - jezero bez dna
gladiž - trn
gljedat - gledati
glot - crna lagana tkanina za haljine
gomilica - hrpa gnoja
gorinji - gornji
gospodar - suprug
graja - galama, vika
graja - građa
gramp - kramp
granir - ukrasni nabor
grdaše - alat za obradu vune
greben - alat za predivo
gredelj - dio pluga
grem - idem

grič - kamenit predio
grij - grijeh
gruntaš - zemljoposjednik
grušalina - prvo mlijeko oteljene krave
gujinja - glista
gunj - biljac
gušćer - gušter
gut, - grlo
gumno - mjesto za vršenje žita
gužva, jarmenjača - spaja rudu i jaram

I

ingir - pastuh
isklenut - pustiti volove iz jarma
ispovid - ispovjed
ispregnut - raspreniti konje
istija - tijo, potiho
izazad - otraga
izgljedan - lijep
izrenat - istjerati

J

jagmit - uhvatit po svaku cijenu
japnenica - vapnenica
japno - vapno
jargan - vršnjak
ječrma - preklopan prsluk
jelito - krvavica
jetika - tuga
ji - jedi
jilac - čovjek koji rado jede
jilo - jelo
jimanje - posjed
jizba - mala prostorija u kući
jorgule - orgulje
jutra - sutra
juvarina - krstitke

K

kadi - gdje
kafa - kava
kalača - drvena posuda za vodu
kalup - forma, obrazac
kamo ću - kuda ću
kamor - kamoli
kanapel - otoman

kanit - namjeravati
kantrida - stolica sa naslonom
kapara - predujam
kašnje - kasnije
kaštiga - kazna
kebar - hrušt
kej - kao
ki - tko
kidat - čistiti snijeg ili gnoj
kiklja - haljina
kimljen - kim (vrsta ljekovite biljke)
kištra - sanduk
klatit - skitati
klepka - limeno zvono za stoku
klječat - klečati
kljet - psovati
kljetva - kletva
kljin - klin
kljišća - kliješta
klop - krpelj
koola - zaprežna kola
kobacat se - ritati se
kobilica - skakavac
kolnica - prostor za spremanje kola
kolombar - uokolo trčati
komoj - jedva
konturata - tavanska vrata
kopanjica - drveno korito za mjesiti kruh
korbač - bič od isprepletenog kožnog
remenja
kostilnica - mrtvačnica
košenica - livada
kotal - kotao
krčel - klin na rudi
krpel - drveni držač na plugu
kripa - kočija
krljak - šešir
krma - suho sjeno
krosna - tkalački stan
krepuša - nametnik na ovcu
kucija - pas
kudrav - kovrčav
kujinja - kuhinja
kuvarna - ljetna kuhinja
kuvat - kuhati
kvarta - mjera za težinu

L

labrtat - puno pričat
lačice - muške čarape
lajbak - prsluk
lajt - bačva
lamatat - mahati rukama
landrat - skitati se, tumarati
larma - galama
laskanje - sijevanje
lebro - rebro
lej - pogledaj
lepušina - suho lišće od kukuruza
lesa - vrata ograde
leventa - lijenčina
lezerva - pričuva
librić – knjiga, knjižica
limozina - ubiranje novca u crkvi
lopa - sjenik, štagalj
lucanj - dodatak na kosi kod žetve
lug - pepeo
lumbrela - kišobran
lumer - mjesto kuće i okućnica
lušija - pepeo otopljen u vodi radi
bijeljenja platna

M

majka - baka
malin - mlin
mantel - kaput
margir - kamen uz cestu
marva - goveda
maslo - pretopljeni putar
maša - misa
maštel - drvena posuda za namakanje
rublja
matrun - grč u želucu
meblo - namještaj
medopir - leptir
meja - međa
melja - fino brašno
merlin - mrkva
mežnjar - zvonar
mijur - mjehur
milikerc - svijeća
mizinc - razmaženo muško dijete
mizinic - razmaženo žensko dijete

mravunjac - mrav
mrcinišće - mjesto za ukop uginulih
životinja
mujsa - mačka
munjen - benast, lud
mutleša - mutav čovjek
muva - muha

N

načmrdit se - naljutiti se
nafalice - samo zbog toga
napregal - napeo
naprvo - naprijed
nastor – otpaci sijena i slame koji se
stavljaju pod stoku u štali
natamanil - napao
nigdi - nigdje
niki - neki
nimac - gluhoonijem
nimi lazno - nemam vremena
noseća - žena u drugom stanju
noti - nokti
nud - onuda
nugal - ugao, kut, čošak
nuk - unuk
nučica - unuka
nur – nu, daj
nutra - unutra
nužnik - WC

O

obać - obići
obastat - opstati
obilit - oguliti
obistan - bahat
obod - obad
ocvirak - čvarak
od - hodanje
odšuba - otprve
oduvik - oduvijek
ofukat - očupati
ogribanja - okupiranost nečim
ojce - rudo za oranje volovima
ojič - dvokolica
okno - otvor na sjeniku
okoprčan - živahan

omirat - odugovlačiti
ontar - oltar
općutan - oprezan
oplen - drvena spojnica za zaprežna kola
opraviti se - obući se
opšiljat - obilaziti
or - tvor
orij - orah
osoka - otpadna voda iz
                  stajskog gnoja
ostika - ocat
ostrić - ošišati
ote - idite
otrt - obrisati
ovdeka - ovdje
oženja - mladoženja

P

paas - pojas
padela - zdjela
palica - praćak, lopatica za pranje rublja
palj - pramen
pasat - proći
pasoglavac - ko' bez glave
pazdir - otpad iz kudjelje
pekljanac - lažov
pelda - čudo
perača - krpa
pete - pjetao
petešić - pjetlić
petrulin, petruljin - petrolej
pinur - vilica
pir - svadba
pišice - pješice
pladanj - tanjur
plandovat - šetati okolo
planinka - kućanica
plasnica - kup sjena
plev - lim
plit - pljeviti
pobaškolica - želi nešto po vlastitoj želji
pobijanja - tučnjava
poč - pošto
počefunjat se - potući se
poč - koliko, po što
počve - pletene vunene papuče

pod - tavan
podač - ispod
pofalit - pohvalit
pogajat - pogađati se
pokeckat se - posvaditi se
pokimporti - zulufi
polagat - stavljati stoci sijeno
polak - pokraj
poneštra - prozor
popasak - obrok između ručka i večere
popječak - žarač
popeljat - povesti
poseluš - koji se skita po selu
potepuv - skitnica
potlje - poslije
potriba - siromaštvo
potrt - uništiti
praščak - svinjac
prčit se - pravit se važan
preja - pređa
prez - bez
pripovidat - pričat
proždrljivac - čovjek koji puno jede
prvanji - bivši, prošli
pučić - dugme
pujze - mala svinja

R

rabuš - novčanik
račina - naušnica
radije - rađe
rafung - dimnjak
rafunger - dimnjačar
rašćalokat - raskomadati
rašćišat - rastrgati
razjavkat se - rasplakati se
ražakljala - razvukla
ražljat - razliti
recipis - preporučeno pismo
rešt - zatvor
riktati - namještati
roglje - vile
rpa - hrpa
rubača - košulja
rukača - glineni vrč
rusak - ranac

rušnik - ručnik
rušva - kruška

S

saja - čađa
sakreštija - sakristija
sane, sančice - saonice za prijevoz
sekret - WC, toalet
sekrva - svekrva
slak - korov
slime - vrh krova
sliva - šljiva
slog - parcela
slomotati - pasti
smel - zbunio se
smrika - smreka
solika - ledena kiša
spat - spavati
sprignut se - sagnuti se
stolica - klupica za pranje rublja
strija - sreha
subitat se - usuditi se
svidar - svrdlo
svitak - podmetak za nošenje tereta
na glavi

Š

šar - šaren
šarage - koš u kolima
ščakoriti - stvrdnuti
ščika - iver, trijeska
ščuka - ruka bez šake
šenac - uš
šenul - poludio
šimla - cijepane daščice za
pokrivanje krova
škalice - ljestvice, ljestve
škilja - svijeća petrolejka
škrinja - lijes, sanduk za mrtve
škulja - rupa
škur - taman
škurina - mrak
šlipe - saonice za prijevoz drva
šnala - ukrasna ukosnica
šnjita - komad, kriška
šmucati - šuljati se

šoc - ljubavnik
šparan - štedljiv
špijat - zavirivati
špotat - grditi
štacija - stanica
štentat - gubiti vrijeme
šternja - zidani ili betonski spremnik
za vodu
štijača - štahača
štimat se - ponositi se
štokrl - stolica bez naslona
štrakor - štakor
štopac - jaka katkotrajna kiša, pljusak
štreka - željeznička pruga
štrik - konopac
štrukalj - ledena siga
štuće - kratke vunene čarape
štuk - soba na tavanu
štukljati - produživati, umetati
šušnjarica - šubara
šužanj - jadnik
švičkalica - fučkaljka

T

taban - stopalo
talar - okvir za slike
tarača - mjesto za obradu konoplje
i lana
tentat - nagovarati
tepika - tkan krpeni tepih
tepst - praviti maslac od mlijeka
u stapu
tonja - ustajali miris
tica - ptica
tištuk - dovratnik
tolič - malo prije
torica - čičak
tote - ovdje, tu
trame - podne daske
tratur - lijevak
trlica - sprava za obradu lana
i konoplje
trudan - umoran
tuji - tuđi
tuliko - toliko
tumboljac - tobolac za brus od kose

U

ucat - tjeranje ženske svinje
uč - u što
ugajat - ugađati
ujam - plaćanje u mlinu
uklenut - upreći volove, konje
usampast - uzalud
ušaškat - umirit
ušlag - oblog
ušnuti - uvenuti, skupiti se

V

vagan – količina od oko 40 kg zrnja
vagir - dio kirijaške opreme
vajke - uvijek
vakalj - otkos
vaktarna - stražarnica
vanjkuš - jastuk
velimo - kažemo
veštat - stolarska radiona
vičera - večera
vinta - kočnica na zaprežnim kolima
viška - vještica
vode - ovdje
vračina - naušnica
vrilo - izvor
vrlija - prelaz preko vode ili plota
vrnut se - vratiti se
vrtal - vrt
vud - ovuda
vuliko - ovaliko

Z

zabatalit - zapustiti
zač - zašto
zamužen - zapostavljen
zaslon - pregača
zavećat se - obećati se nekome
zbuznast - izbirljiv
zdeljnjak - stalaža za suđe
zelenbar - zelembać, gušter
zet - uzeti
zidnica - šarenica za zid
zikva - zipka
zreće – zjenica oka

Ž

žaga - pila
žaladija - hladetina
žarava - žar, žeravica
ždrimit - žmirit
žeja - žeđ
žep - džep
živad - perad
žlib - žlijeb
žliba - kotlina
žuk - gorak
župa - juha